

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. Павлина Стефанова Стефанова, д.н.

на дисертационен труд на тема:

„ Политика на многоезичие и мултикултурализъм в Европа: сравнение с Корея “

за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.3. Политически науки, шифър 05.11.02 Политология (Европеистика - Политологични изследвания на ЕС –Европейска идентичност)

Докторант: Ха Ян Ли

Научен ръководител: проф. д-р Мария Стойчева

Представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря по обем, брой глави и приложения на общоприетия за научната област дисертационен труд. Той е в обем от 213 страници (без приложенията), като съдържанието е структурирано в пет глави и заключение, следвани от списък на използваните източници и приложения.

В увода на дисертационния труд се изяснява актуалността на изследваната проблематика, дефинират се ясно обектът, предметът, изследователските въпроси и подходи в изследването, целта, задачите, хипотезата, методите и методика на изследването. Посочените изследователски методи са подходящи за изследване на конкретния проблем. Точно са формулирани актуалността и значимостта на изследвателските задачи. Основната цел на изследването, която си поставя докторантката, е да се намерят добри практики от Европа, които могат да бъдат приложени в Корея. Затова един от основните фокуси в това проучване е върху Европейския съюз (ЕС) и неговите политики като източник за сравнение.

Структурата на дисертационния труд отразява логиката на осъщественото изследване. Съдържанието е структурирано в пет глави, като включва също увод, заключение, библиография и приложения. Библиографията обхваща 139 заглавия на три езика – английски, корейски и български (46 на корейски, 71 на английски и 22 на български), което свидетелства за много добрата информираност на докторантката по темата на изследването. В приложението към дисертационния труд са включени транскрипциите на 10 интервюта. Текстът на английски език е с обем 213 страници без приложенията.

В труда проличава стремежът на докторантката текстът да бъде ясен, обективен и целесъобразен, подкрепен с доказателствен материал. Моделът на изследването е добре основан, той се изгражда върху проучване и обобщаване на възможни стратегии за анализ на социалната политика (Gallagher, 1981: 34) и намиране на най-уместния и приложим подход към конкретния изследователски проблем, който докторантката изгражда в шест стъпки.

При представяне на теоретичната рамка на изследването (**първа глава**) акцентът е върху мултикултурализма, многоезичието, езиковите и образователните политики. Обхванатите в обзора автори са анализирани критично в съответствие с третата фаза на изградения модел на изследването, изясняват се въпроси, свързани с терминологията и с дефинирането на многоезичието като вниманието се фокусира върху перспективата за езикова политика в рамките на Европейския съюз по отношение на процесите на глобализация и имиграция.

Във **втора глава** е представена втората фаза на приетата теоретична рамка. Докторантката анализира политиките в Германия, която следва езиковата политика на ЕС. Направена е връзка със ситуацията относно мултикултурализма в Корея, търсени са сходства между германската и корейската имиграционна политика, политиката на мултикултурализъм и образователните политики, произтичащи от тях. Докторантката установява, че Германия и Корея имат сходни история на имигрантите и система на многоезично образование в сравнение с другите европейски страни. При анализа на двуезичното образование в Германия се констатират както положителни практики, така и ограничения (например ограниченото предлагане на чужди езици).

В глава трета се представя езиковата политика и реалната практика в България. Тази част от изследването има приносен характер, тъй като до момента няма съпоставителни проучвания за образователните системи и практики в България и Корея. Анализират се основните принципи на българската образователна система, прави се преглед на научни публикации на български учени в областта на образованието, представят се училищната образователна политика и актуалният образователен статус на 18-то средно общообразователно училище “Уилям Гладстоун” в София. Анализът целенасочено търси добри практики, които биха могли да се прилагат в адаптиран вариант в корейската образователна среда и да станат част от политиката по многоезичие. Интерес представлява и опитът в това училище да се сформира специален клас, в който учениците учат корейски език още от първи клас, а това означава, че тези ученици започват да изучават българската и корейската азбука

едновременно. Какво е мнението на докторантката въз основа на личния ѝ тригодишен опит в училището, за едновременното ограмотяване на два езика, как се отразява този подход на учениците – положително или затрудняващо? Докторантката е преподавала на ученици от първи до дванадесети клас и този опит ѝ позволява да опознае много добре многоезичната образователна система наблюдавайки внимателно напредъка на учениците, които изучават паралелно два езика. Използвани са адекватни изследователски методи (външно наблюдение и контент анализ). Проучването установява, че тази система е подходяща за използване в Корея.

Глава четвърта е посветена на текущото състояние на мултикултурализма в Корея. Сравняват се случаи от Европа със сегашната ситуация в Корея. Докторантката констатира, че мултикултурализмът в Корея се тълкува теоретично различно в сравнение с разбирането му в Европа. В Корея мултикултурните имиграционни и интеграционни закони и политики продължават да действат в съответствие с етноцентрични норми. В проучването се разглежда състоянието на корейските мултикултурни ученици, които се разделят на две групи: деца от т. нар. „международни бракове и семейства“ и деца на чуждестранни семейства. Използван е качествен метод, проведени са интервюта, а анализите на резултатите показват особеностите на корейските мултикултурни ученици, тяхното езиково образование и проблемите, с които те се сблъскват. Проучени са и данни за демографските характеристики на мултикултурните семейства в Корея. Постигната е целта да се направи по-обстоятелствен, задълбочен и многофакторен анализ на това как се формира настоящата мултикултурна образователна политика за младежите в Корея и се правят сравнения с образователните политики в Германия и България.

В пета глава се представят резултатите от проведените емпирични изследвания чрез дълбочинни интервюта с български педагози и студенти, с експерти по мултикултурализъм в Корея, с мултикултурни семейства, с мултикултурни ученици и експерти в областта на образователните политики от Корея и България. Въз основа на резултатите от анализа докторантката формулира препоръки за политиките на многоезичие и езиковите политики в Корея, използван е методът на снежната топка.

Представеното дисертационно изследване потвърждава извода на докторантката, че целите и задачите са изпълнени, дадени са отговори на изследователските въпроси, хипотезата е потвърдена.

Остава очакването резултатите от това изследване да намерят приложение в реалната езикова политика и практика в Корея.

Авторефератът представя вярно и точно проведеното изследване на много добър български език.

Заключение:

Имайки предвид качествата на представения труд предлагам на Ха Ян Ли, редовен докторант по професионално направление 3.3. Политически науки, шифър 05.11.02 Политология (Европеистика - Политологични изследвания на ЕС –Европейска идентичност), да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

Подпис:

/проф. П. Стефанова д.н./

03.10.2018 г.